

Sygn. akt III Ca 2054/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

Sędzia SO Gabriela Sobczyk

SR del. Adam Dusza

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko K. S.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 27 września 2013 r., sygn. akt III RC 300/13

1 zmienia zaskarżony wyrok:

a w punkcie 1 o tyle, że w miejsce alimentów w kwocie po 1000 zł zasądza alimenty w kwocie po 800 zł (osiemset złotych) miesięcznie;

b w punkcie 3 o tyle, że w miejsce kwoty 600 zł nakazuje pobrać od pozwanego kwotę 480 zł (czteryście osiemdziesiąt złotych);

c poprzez dodanie punktu 5 o brzmieniu: nie obciąża powódki kosztami procesu;

1 oddala apelację w pozostałej części;

2 nie obciąża powódki kosztami postępowania odwoławczego.

SSR del. Adam Dusza SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III Ca 2054/13

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym do tut. Sądu w dniu 14 maja 2013 roku I. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego K. S. alimentów na rzecz małoletniej W. S. w wysokości 1000 złotych (doprecyzowane na rozprawie) miesięcznie, płatnych na konto ustawowego przedstawiciela małoletniej powódki jej matki I. K. od dnia 01 stycznia 2013 roku do dnia 10-tego dnia każdego po sobie następującego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności oraz zwrot kosztów procesu. Ponadto wniosła o zabezpieczenie roszczenia na czas trwania procesu, poprzez zobowiązanie pozwanego do

płacenia alimentów powódce w kwocie 1000 złotych miesięcznie, przekazywanych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w wypadku niedotrzymania terminu płatności na konto I. K..

W uzasadnieniu podniosła, że powódka W. S., urodzona w dniu (...) jest dzieckiem pochodzącym z nieformalnego związku (...) z pozwanym K. S.. Wraz z matką była zmuszona do opuszczenia domu z powodu znęcania się psychicznie i fizycznie, wynajmują obecnie pokój z balkonem za opłatą 400-500 złotych miesięcznie, a wpłacane przez pozwanego kwoty po 400 złotych nie wystarczają na zaspokojenie potrzeb powódki.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w części przekraczającej kwotę po 500 złotych miesięcznie oraz za okres poprzedzający dzień wniesienia pozwu, wnosił także o odstąpienie od obciążania go kosztami procesu. Podnosił, że kupuje córce prezenty, uczestniczy w jej życiu i utrzymuje podczas gdy jest pod jego opieką.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju w pkt 1 zasądził od pozwanego K. S. na rzecz małoletniej powódki W. S. alimenty w kwocie po 1000,00zł (jeden tysiąc złotych) miesięcznie płatne do rąk matki małoletniej powódki I. K. począwszy od dnia 14 maja 2013 roku do dnia 20-tego każdego miesiąca z 13% odsetkami ustawowymi w stosunku rocznym, a w przypadku zmiany wysokości odsetek ustawowych każdorazowo obowiązującymi odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, w pkt 2 w pozostałej części powództwo oddalił, 1 pkt 3 kosztami postępowania obciążył częściowo pozwanego K. S. i nakazał pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 600,00zł (sześćset złotych) tytułem częściowej opłaty sądowej od ponoszenia której małoletnia powódka była zwolniona odstępując od obciążania jej resztą nieuiszczonej opłaty sądowej z przysądzonego na jej rzecz roszczenia, w pkt 4 wyrokowi w punkcie pierwszym nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd Rejonowy ustalił, iż małoletnia powódka jest córką I. K. oraz pozwanego K. S.. Obecnie mieszka z matką, która ponosi miesięczne koszty związane z jej utrzymaniem, mianowicie: 250 zł za opłaty bieżące, 450 zł na wyżywienie, 50 zł na środki czystości, 200 zł na przedszkole/ szkołę, 120 zł na odzież, 100 zł na kieszonkowe. Ponadto wskazała, że wydaje 30 zł na tydzień na kolorowanki i czasopisma, 150 zł rocznie na sprzęt i wypoczynek, 200 zł rocznie na lekarstwa. Matka małoletniej powódki pracuje w Supermarkecie (...) z wynagrodzeniem około 1500 złotych miesięcznie, a pozwany pracuje jako górnik w KWK (...) z wynagrodzeniem około 3500 złotych plus dodatki (premie, 14-pensja). Pozwany ponosi miesięczne wydatki 400 złotych na drugie małoletnie dziecko, spłaca ratę kredytu w wysokości 355 zł zaciągniętego wspólnie z matką powódki, opłaca czynsz w wysokości 500 zł, telewizję 105 zł, wyżywienie i środki czystości 700 zł, koszt utrzymania, ubezpieczenia samochodu i paliwo około 400 zł, abonamentu za dwa telefony 250 zł; na odzież 200 zł, tytułem zabezpieczenia roszczenia o alimenty w przedmiotowej sprawie 500 złotych, a także co dwa miesiące opłaca prąd w wysokości 174 zł oraz gaz w wysokości 91 zł.

W tym stanie rzeczy uznał Sąd Rejonowy, iż roszczenie małoletniej powódki w zakresie alimentacji podlega rozpoznaniu w oparciu o przepis art. 133 § 1 krio w zw. z art. 135 § 1 i 2 krio.

Wskazał Sąd, iż ojcostwo pozwanego nie było kwestionowane, podobnie jak okoliczność, iż uprawniona do alimentacji nie ma własnych dochodów i przebywa przy matce; jego zdaniem obowiązek alimentacyjny spoczywa również na pozwanym ojcu, tym bardziej, że aktualnie nie mieszka on wraz z małoletnią W., zwłaszcza, że matka przez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie córki wyczerpuje część swojego obowiązku alimentacyjnego, zaś na pozwanym winien spoczywać obowiązek dostarczania pozostałej części kosztów utrzymania dziecka.

Sąd pierwszej instancji zważył, iż małoletnia powódka jest dzieckiem

7 siedmioletnim, niesamodzielnym, jej matka sprawuje nad nią opiekę i pracuje zarabiając około 1500 złotych miesięcznie, nie posiada majątku. Potrzeby małoletniej związane z wiekiem, stanem zdrowia, etapem rozwoju są jego zdaniem znaczne i sięgają, zdaniem Sądu, kwoty 1000 zł miesięcznie. Do kosztów utrzymania małoletniej zaliczyć należy wydatki na zakup odzieży, żywności, środków czystości, wizyt u lekarzy, wyprawka szkolna, wypoczynek.

Zdaniem Sądu Rejonowego podawane przez matkę powódki wydatki nie są zawyżone, zważywszy na wiek małoletniej. Wysokość alimentów uznał po myśli art. 6 kc za wykazaną częściowo stosownymi rachunkami, z uwzględnieniem poziomu życia, do jakiego była przyzwyczajona małoletnia powódka. Podkreślił, że dochody pozwanego są znacznie

wyższe od dochodów matki powódki, która w dodatku znacznie bardziej uczestniczy w wychowywaniu córki od pozwanego. Biorąc pod uwagę wiek małoletniej powódki, a także jej potrzeby związane z prawidłowym rozwojem, Sąd ocenił miesięczny koszt utrzymania małoletniej na kwotę 1000 złotych i uznał, iż pozwany powinien partycypować w tych kosztach w całości. Powyższa kwota leży bowiem w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego, gdyż pozwany pozostaje zatrudniony w KWK (...) jako górnik z wynagrodzeniem około 3500 złotych plus liczne dodatki.

Sąd wziął pod uwagę także zgodę pozwanego nałożenie na rzecz córki kwoty 500 złotych miesięcznie oraz fakt, że uczestniczy w wychowywaniu córki w znacznie mniejszym stopniu niż jej matka.

Stosownie do obowiązującej zasady równej stopy życiowej dzieci i rodziców, Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, iż alimenty w kwocie po 1000 zł na rzecz małoletniej powódki pozwolą jej na zachowanie stosownego poziomu życia oraz pozwolą na zaspokojenie w całości jej potrzeb. Jednocześnie pozostawienie do dyspozycji pozwanego pozostałej kwoty wynagrodzenia pozwoli mu z pewnością pokryć jego konieczne wydatki związane z zakupem odzieży, żywności, spłat rat kredytu, nie obniżając tym samym w sposób istotny jego stopy życiowej.

W ocenie Sądu Rejonowego pozwany winien partycypować w kosztach utrzymania swojej małoletniej córki W. i określił jego obowiązek alimentacyjny na kwotę po 1000 zł miesięcznie, z tym, że niezaspokojone potrzeby małoletniej ponad tę kwotę winna pokryć jej matka. Sąd zasądził alimenty od dnia wniesienia pozwu, w części od dnia 01 stycznia 2013 roku do dnia 13 maja 2013 roku powództwo uległo oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 100 zdanie drugie kpc oraz art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakazując pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu państwa kwotę 600 zł tytułem opłaty od pozwu, od której małoletnia powódka była ustawowo zwolniona.

Wyrokowi w pkt 1 nadano rygor natychmiastowej wykonalności na zasadzie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

Apelację od tego wyroku w zakresie zasądzającym ponad kwotę 600zł oraz co do kosztów postępowania w całości wniósł pozwany, domagając się jego zmiany i oddalenia powództwa ponad kwotę 600zł alimentów miesięcznie, zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie jego uchylenia w zaskarżonej części i w tym zakresie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego.

Zarzucał naruszenie praw amaterialnego w postaci art. 135 § 1 i 2 krio przez jego niewłaściwą wykładnię i zastosowanie, skutkujące obciążeniem pozwanego alimentami w wysokości 1000zł zaspokajających w całości potrzeby małoletniej, mimo że pozwany realizuje obowiązek także poprzez osobisty wkład, a potrzeby winni zaspokajać oboje rodzice. Zarzucał także naruszenie art. 135 § 1 krio przez niewłaściwą wykładnię i zastosowanie prowadzące do ustalenia alimentów w wysokości przekraczającej potrzeby małoletniej i naruszającej interes pozwanego. Powoływał się na fakt posiadania jeszcze jednego małoletniego dziecka.

Podnosił także błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na wynik sprawy polegający na błędnym przyjęciu, iż pozwany nie realizuje swojego obowiązku alimentacyjnego poprzez osobiste starania i pieczę nad małoletnią, chociaż przyznane zostało, że często zajmuje się córką.

Jego zdaniem doszło nadto do naruszenia przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 kpc przez sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego i przyjęcie, że koszt utrzymania małoletniej wynosi 1000zł, podczas gdy matka małoletniej przyznała, że jest to kwota 700-800zł, ustalenie, iż matka małoletniej wydatkuje na nią 1300zł miesięcznie i dodatkowo 3000zł rocznie, podczas gdy okoliczności te nie zostały wykazane, ani też nawet uprawdopodobnione wobec zarobków matki powódki w wysokości 1500zł

miesięcznie. Zarzucał, że potrzeby 7-letniego dziecka zostały zawyżone i przyjęty ich rozmiar jest sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego.

Powódka nie zajęła stanowiska odnośnie apelacji pozwanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego była częściowo uzasadniona.

W pierwszej kolejności wypada stwierdzić, że ustalenia faktyczne w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sporu w niniejszej sprawie były poczynione prawidłowo przez Sąd Rejonowy i stąd Sąd Odwoławczy przyjął je za własne, bez konieczności ponownego przytaczania, z wyjątkiem niżej przedstawionym.

Przyznać bowiem rację należy skarżącemu, że doszło do pewnej niekonsekwencji w zakresie ustalenia rozmiaru usprawiedliwionych potrzeb życiowych małoletniej powódki, zawartego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W istocie bowiem trudno stwierdzić, czy Sąd Rejonowy przyjął tu wartość 1000zł, czy 1300zł miesięcznie, jak powoływał się na twierdzenia matki powódki co do wysokości wydatków uznanych za nie nadmierne.

Mając jednak na względzie wyniki postępowania dowodowego oraz zasady doświadczenia życiowego, uznał Sąd Okręgowy, iż miesięczny koszt utrzymania małoletniej powódki w wieku 7 lat, przy uwzględnieniu jej stanu zdrowia, etapu kształcenia i stopnia rozwoju oraz dotychczasowego poziomu życia oferowanego przez rodziców, a zwłaszcza pozwanego, winien wynosić 1000zł miesięcznie.

Zarzut sprzeczności ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego podnoszony w apelacji jest tu zasadny o tyle, że z wiarygodnego zestawienia wydatków na utrzymanie małoletniej, które korelują z jej wiekiem, stanem zdrowia i etapem kształcenia, nie wynika, by w istocie jej usprawiedliwione potrzeby przekraczały sumę 1000zł.

Rozważając zatem tak stwierdzone co do wysokości koszty niezbędnego utrzymania małoletniej powódki, a z drugiej strony właściwie ustalone zdolności majątkowe pozwanego, należało także zaakceptować częściowo zarzut skarżącego co do naruszenia przepisów prawa materialnego wskazanych w apelacji.

W istocie bowiem, przy uwzględnieniu dotychczasowego sposobu wykonywania pieczy nad małoletnią przez rodziców, a zatem głównie przez matkę i dorywczo, w ograniczonym zakresie przez ojca, stwierdził Sąd drugiej instancji, że alimenty obciążające pozwanego winny wynosić po 800zł miesięcznie.

Do tej bowiem wysokości pozwany jest w stanie łożyć sumy na utrzymanie jednego ze swoich dzieci – powódki, a w pozostałym zakresie finansować je może matka, sprawująca także w głównej mierze osobistą pieczę nad córką, troszcząc się o jej edukację i wychowanie, organizując jej czas nauki, czas wolny i rozrywki w przeważającym zakresie.

Rozważył tu także Sąd drugiej instancji zaangażowanie pozwanego w rozwój powódki i zainteresowanie jej życiem, niemniej jednak przy znacznie większych możliwościach finansowych to on winien w większym stopniu partycypować w kosztach utrzymania córki. Dostrzegł to już Sąd pierwszej instancji, wbrew zarzutom apelującego, nie wyciągając jednak z tych okoliczności do końca prawidłowych wniosków.

Należało zatem zmienić zaskarżony wyrok o tyle, że alimenty obciążające pozwanego wynoszą po 800zł miesięcznie. Suma ta odpowiada z jednej strony możliwościom finansowym pozwanego, a z drugiej strony odpowiadają usprawiedliwionym potrzebom małoletniej powódki. W ten sposób świadczenie realizuje cele określone w art. 135 § 1 i 2 krio; wnioskowane przez pozwanego alimenty w kwocie po 600zł miesięcznie tych postulatów by nie spełniały, a zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego i procesowego poprzez zasądzenie alimentów w zakresie ponad sumę 800zł miesięcznie ustaloną przez Sąd Odwoławczy, nie były zasadne.

Konsekwencją tego była konieczność także zmiany wyrzeczenia o kosztach sądowych w pierwszej instancji; mając na uwadze, że powódka wygrała w 80% należało pobrać od pozwanego kwotę 480zł rozkładając stosunkowo między stronami opłatę od pozwu na zasadzie art. 100 zd. 1 kpc.

Jednocześnie nie obciążono powódki jej częścią opłaty na zasadzie art. 102 kpc, mając na uwadze przedmiot niniejszej sprawy oraz fakt, że jest ona małoletnia, nie może sama się utrzymać jako uprawniona do alimentów.

W tym stanie rzeczy zmieniono zaskarżony wyrok w powyższy sposób na zasadzie art. 386 § 1 kpc, oddalając apelację pozwanego w pozostałej części na mocy art. 385 kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o przepis art. 102 kpc, nie obciążając nimi powódki jako osoby uprawnionej do alimentów, która nie jest w stanie sama się utrzymać.

SSR (del.) Adam Dusza SSO Lucyna Morys-Magiera SSO Gabriela Sobczyk